

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 408/08-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Š. L., B., zastúpeného advokátkou JUDr. E. V., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Okresným súdom Komárno pod sp. zn. 12 Ro 222/06 a v konaní vedenom Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 8 Co 237/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Š. L. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. februára 2008 doručená sťažnosť JUDr. Š. L. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. E. V., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé prejednanie vecí podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a zákazu diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru v konaní vedenom Okresným súdom Komárno (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 Ro 222/06 a v konaní vedenom Krajským súdom v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 8 Co 237/2007.

Ústavný súd výzvou z 26. februára 2008 vyzval sťažovateľa, aby odstránil nedostatky v sťažnosti a upozornil ho, že musí byť zastúpený advokátom. Dňa 31. marca 2008 bolo doručené splnomocnenie, ktoré udelil sťažovateľ advokátke JUDr. E. V., no nedostatky v sťažnosti neodstránil. Preto ústavný súd výzvou z 23. apríla 2008 vyzval advokátku, aby nahradila pôvodné podanie sťažovateľa z 10. februára 2008 kvalifikovaným návrhom. Právna zástupkyňa sťažovateľa podaním, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 21. mája 2008, nahradila pôvodné podanie z 10. februára 2008.

Skutkovým základom sťažnosti je nesúhlas so zamietnutím odvolania uznesením krajského súdu sp. zn. 8 Co 237/2007 z 30. novembra 2007 vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 12 Ro 222/06 z 11. decembra 2006 o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov v konaní, ktoré sa začalo návrhom sťažovateľa proti P. Z. o zaplatenie sumy 4 800 000 Sk.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza: *„Podľa čl. 46 Ústavy SR, každý má právo na súdnu ochranu. Teda aj nemajetný občan. Súdy nemôžu už dopredu vydať podmienky, ktoré nie sú pre občana splniteľné. Tak odstraňujú hlavnú zásadu a charakter súdov uvedený v §1 Občianskeho súdneho poriadku. Súdy, ako organizácie žijúce zo štátneho rozpočtu, teda z daní občanov, sú povinné konať a nie sa snažiť sa nájsť dôvody, aby konať nemuseli. Jedenkrát ich občan zaplatí už formou daní. Už to musí byť záväzok ich konania. Inak by súdy stratili svoje opodstatnenie a boli by vytvorené iba na ochranu bohatých. Zároveň sa stávajú nástrojom tých skupín, ktoré využijú možnosť naplnenia záväzkov a z toho dôvodu závislí občania sa svojich práv nebudú môcť dovolať a vymôcť, nakoľko by nevedeli uhradiť súdny poplatok. Takýmto rozhodnutím súdu sa nemajetní občania stávajú diskriminovaní, čím je porušený aj čl. 14 Dohovoru o ľudských právach ako aj čl. 6 tohto Dohovoru. Rovnako aj čl. 1 o Ochrane majetku.“*

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej žiadal, aby ústavný súd rozhodol, že rozhodnutím krajského súdu v spojení s rozhodnutím okresného súdu bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, a navrhol, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu z 30. novembra 2007 a uznesenie okresného súdu z 11. decembra 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a aby mu priznal úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú. Za zjavne neopodstatnenú možno

považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 16/04, I. ÚS 27/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 55/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05, IV. ÚS 288/05).

V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 a čl. 14 dohovoru uznesením krajského súdu z 30. novembra 2007, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu z 11. decembra 2006, ktorým sťažovateľovi nebolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že predmetom posudzovaného súdneho konania je sťažovateľom uplatnený nárok doručený okresnému súdu 27. júla 2006 na zaplatenie sumy 4 800 000 Sk s príslušenstvom z titulu nájmu za užívanie sťažovateľových technologických zariadení na výrobu kŕmnych zmesí.

Podľa sťažovateľa krajský súd vo svojom uznesení z 30. novembra 2007 ústavne nekonformným spôsobom aplikoval ustanovenie § 138 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) pri posudzovaní existencie dôvodov na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov sťažovateľovi. Sťažovateľ vytýkal okresnému súdu a krajskému súdu, že v danom prípade neboli objektívne posudzované jeho skutočné osobné a majetkové pomery. Sťažovateľ o svojom majetkovom stave tvrdil, že je úplne bezmajetný a *„nehnutelnosti, ktoré vlastním a to jednu garáž v podielovom spoluvlastníctve o výmere 18 m² a jednu záhradu mám zaťažené Daňovým úradom. Teda ho nemôžem predať ani inak s nimi nakladať.“*

Sťažovateľ taktiež vo svojej sťažnosti uvádza, že od 26. januára 2003 bol vo výkone trestu odňatia slobody, kde bol až do 28. februára 2007 (vyplýva to z priložených listín)

Ústavný súd konštatuje, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy ani s právom na prístup k súdu chráneným v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Legálnym prostriedkom na zabezpečenie rovnováhy uvedených záujmov je zákonná možnosť priznať účastníkovi súdneho konania na návrh celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov (§ 138 OSP), ak to jeho pomery odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Podstata sťažovateľovej argumentácie o namietanom porušení jeho základných práv smeruje teda proti rozhodnutiam okresného súdu a krajského súdu, ktorými nepriznali sťažovateľovi oslobodenie od súdneho poplatku v jeho veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 12 Ro 222/06.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00 *mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotnými rozhodnutiami došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00 *mutatis mutandis* I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu z 30. novembra 2007 uvádza, že krajský súd sa vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa uvedenými

v jeho odvolaní. Rozhodnutie krajského súdu z 30. novembra 2007 nie je podľa názoru ústavného súdu arbitrárne. Krajský súd svoje závery v uznesení z 30. novembra 2007 relevantne zdôvodnil, keď uviedol: „*Vychádzajúc z uvedeného, mal odvolací súd za to, že samotná skutočnosť, že navrhovateľ je vo výkone trestu a má len minimálny príjem, nie je sama o sebe dôvodom na priznanie mu oslobodenia od súdnych poplatkov, keď navrhovateľ inak svoj majetok vôbec nešpecifikoval. Zaplatenia žalovanej sumy sa domáha z titulu vlastníctva k technologickému zariadeniu na výrobu krmných zmesí, ktoré vlastníctvo inak tiež v konaní nepreukázal, pričom doklady o svojom vlastníctve nehnuteľností a motorových vozidiel predložil len čo sa týka ich evidencie v okrese K. Prehlásenie navrhovateľa o jeho osobných a majetkových pomeroch bolo teda nesprávne (neúplné) a ním predložené doklady boli len účelové a nevyjadrujú reálny prehľad o majetku a majetkových pomeroch navrhovateľa, ktoré sú významné pre posúdenie jeho žiadosti.*“

Nevyhovenie odvolacím dôvodom, a ani vyslovenie iného právneho názoru, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemožno považovať za odmietnutie spravodlivosti a nemôže viesť k záveru o porušení práva na súdnu ochranu podľa označeného článku ústavy (m. m. IV. ÚS 189/07).

Ústavný súd poznamenáva, že povinnosť zaplatiť súdne poplatky nemožno v princípe podriaďiť pod „spory o občianskych právach a záväzkoch“ podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako sú tieto spory interpretované Európskym súdom pre ľudské práva, preto priame uplatnenie záruk práva na spravodlivý proces, ktoré tento článok ustanovuje, tu neprichádza do úvahy.

Vzhľadom na zjavne bezúspešné uplatňovanie ochrany základného práva prostredníctvom tejto sťažnosti sa ústavný súd nezaoberal ďalšími nedostatkami podania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2008